

gjort ikke af Folk, om hvem man kan sige, at man ikke kan tage synderligt Hensyn til deres Udtalelser, for de ved i Virkeligheden ikke nogen rigtig Besked, men det er en Kritik, der er fremkommet netop fra de Mennesker, som man maa indrømme har haft mest Lejlighed til at lære grønlandske Forhold at kende, fordi de har færdedes paa Grønland, fordi de paa første Haand kender Forholdene, medens vi andre staaar hjælpeløst, for saa vidt som vi ikke har andet at stole paa, end hvad andre siger, der forstaar sig bedre paa Tingene. Har vi Grund til at afvise denne, man kan næsten sige, enstemmige Kritik, som er kommet frem fra deres Side, som har færdedes i Grønland, kender Landet, kender Folket, kender de Forhold, hvorunder det lever? Det forekommer mig, at vi har ingen Ret til uden videre at afvise den. Og her i Rigsdagen har der jo ikke været nogen som helst Lejlighed til at undersøge Forholdene nærmere. Selv om vi nu faar et Udvalg nedsat, kan dette Udvalg jo dog umuligt grundigt gennemgaa alle Forholdene, lige saa lidt som man har kunnet gøre det i Folketinget. Ja, man har jo endda i Folketinget afvist Kravet om at faa Oplysninger til Undersøgelse, som man satte Pris paa at faa. Derfor vil jeg gentage, hvad jeg begyndte med at sige: Sagen forekommer mig ikke at være moden til Vedtagelse, og jeg vil anbefale Tingets Medlemmer at stemme imod Forslaget til Beslutning.

Udenrigsministeren (Moltke): Jeg skal indskrænke mig til nogle ganske korte Bemærkninger til Imødegaaelse af Udtalelser, som ærede Talere, der hører til Oppositionen, har fremsat. Det ærede 4de Medlem for 1ste Kreds (Ellinger) udtalte, at der fra min Side skulde være kommet til Orde nogen Skuffelse over det Resultat, som den danske Delegation har hjembragt. Det tror jeg ikke. Det Ord fandtes ikke i min Tale. Jeg sagde ikke „Skuffelse“, og jeg har i min Forelæggelsestale i Folketinget udtalt paa det Grundlag, som den Gang var Resultatet af mine Undersøgelser af Forarbejderne, min Anerkendelse af det Arbejde, som Delegationen har udført. Det er jo for Resten en Anerkendelse, som ogsaa er kommet til Orde fra nogle af Opponenterne i det andet høje Ting. De har

ganske vist ikke været tilfredse med Resultatet, som det forelaa, men en Anerkendelse af Arbejdet har været udtalt ogsaa fra Oppositionens Side, og jeg mener, at det vistnok er vanskeligt for enhver, der ikke har været i Kristiania, at gøre sig et Begreb om de uhyre Vanskeligheder, som den danske Delegation havde at kæmpe med, maaske ikke mindst, efter at Omraadet for dens Virksomhed var blevet indskrænket til at omfatte de praktiske Forhold med Udelukkelse af Suverænetetsspørgsmaalet. Det er netop det, der har gjort, at selve Overenskomsten har faaet den Affattelse, som det ærede 4de Medlem for 1ste Kreds ankede saa meget over, at hverken Ordet dansk Regering eller norsk Regering findes i Overenskomsten. Thi det maatte jo være Delegationens Opgave med alle mulige Midler at værne sig imod, at der i Overenskomsten blev tilkendt Danmark Rettigheder, som vi mente, vi havde, og ligeledes værne sig med alle mulige Midler imod, at der ved Overenskomsten blev oprettet et Condominium, og disse to Ting er ogsaa fra Opponenternes Side erkendt at være udelukket. I saa Henseende har altsaa den danske Delegations Kamp ikke været uden Resultat.

Det ærede Medlem betegnede denne Overenskomst som et Unikum. Det kan jeg ikke en Gang gaa helt med til. Ved Studium af internationale Overenskomster i de senere Aar er jeg nemlig kommet til det Resultat, at den almindelige Fredsvillie mellem Nationerne, som er udviklet i saa meget højere Grad i de senere Aar, ogsaa paa Baggrund af hele Folkeforbundsbevægelsen, fører til, at man i længere Tid søger at komme til en Forstaaelse. I tidligere Perioder af den historiske Udvikling var man mere tilbøjelig til ved Forhandlingsbordet, naar man saa, at et Resultat ikke kunde opnaas, at afbryde Forhandlingerne og gaa hjem med den Risiko, at den politiske Byld kunde trække til og føre til baade det ene og det andet uoverskuelige, hvorimod Tendensen nu gaar i Retning af ved alle mulige Midler at søge at komme til et Kompromis. Det er klart, at denne Bestræbelse maa føre til Anvendelsen af neutrale Udtryk i højere Grad end ved Traktataffattelser i tidligere Perioder, hvor Nationerne overhovedet var besjælet af